

കേരള ഗസറ്റ്

KERALA GAZETTE

അമ്പാധാരണം

EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധീകൃതത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 12
Vol. XII

തിരുവനന്തപുരം,
ശനി
Thiruvananthapuram,
Saturday

2023 ഡിസംബർ 09
09th December 2023
1199 വ്യാഴികം 23
23rd Vrischikam 1199
1945 അഗ്രഹായനം 18
18th Agrahayana 1945

നമ്പർ
No. } 4008

കേരള സർക്കാർ
നിയമ (നിയമനിർമ്മാണ-സി) വകുപ്പ്

വിളഞ്ഞാപനം

നമ്പർ 58/ലെഗ്.സി3/2023/നിയമം.

തിരുവനന്തപുരം, 2023 ഡിസംബർ 8
1199 വ്യാഴികം 22
1945 അഗ്രഹായനം 17.

2023 ഡിസംബർ 7-ാം തീയതി കേരള ഗവർണ്ണർ വിളംബരപ്പട്ടത്തിയ താഴെപ്പറയുന്ന ഓർഡിനൻസ് പൊതുജനങ്ങളുടെ അറിവിലേക്കായി ഇതിനാൽ പ്രസിദ്ധീകൃതത്തുന്നു.

ഗവർണ്ണറുടെ ഉത്തരവിൽപ്പറകാരം,

കെ. ജി. സന്തോഷകുമാർ,
നിയമ സെക്രട്ടറി.

2023-ലെ 4-ാം നമ്പർ ഓർഡിനൻസ്

2023-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് (ദേശഗതി) ഓർഡിനൻസ്

ഭാരത റിപ്പബ്ലിക്കിന്റെ എഴുപത്തിനാലാം സംവത്സരത്തിൽ കേരള ഗവർണ്ണർ വിളംബരപ്പെടുത്തിയത്.

1994-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്രമ വീണ്ടും ദേശഗതി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള

എ

ഓർഡിനൻസ്

പ്രീതിക.—1994-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്രമ ഇതിനുശേഷം കാണുന്ന ആവശ്യങ്ങൾക്കായി വീണ്ടും ദേശഗതി ചെയ്യുന്നത് യുക്തമായിരിക്കുകയാലും;

കേരള സംസ്ഥാന നിയമസഭ സമ്മേളനത്തിലല്ലാത്തതിനാലും താൻ സത്യര നടപടിയെടുക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാകുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ നിലവിലുണ്ടെന്ന് കേരള ഗവർണ്ണർക്ക് ബോധ്യമായിരിക്കുന്നതിനാലും;

ഈപ്പോൾ, അതിനാൽ, ഭാരതത്തിന്റെ ഭരണധനയുടെ 213-ാം അനുപ്രേശം (1)-ാം വണ്ണപ്രകാരം നൽകപ്പെട്ട അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ച് കേരള ഗവർണ്ണർ താഴെപ്പറയുന്ന ഓർഡിനൻസ് വിളംബരപ്പെടുത്തുന്നു:—

1. **ചുരുക്കപ്പേരും പ്രാരംഭവും.**—(1) ഈ ഓർഡിനൻസിന് 2023-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് (ദേശഗതി) ഓർഡിനൻസ് എന്ന് പേര് പറയാം.

(2) ഈ ഉടൻ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതാണ്.

2. **1994-ലെ 13-ാം ആക്രമ താൽക്കാലികമായി ദേശഗതി ചെയ്യപ്പെടേണ്ടതാണ്.**—ഈ ഓർഡിനൻസ് നിലവിലിരിക്കുന്ന കാലത്ത് 1994-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് ആക്രമിന് (1994-ലെ 13) (ഇതിനുശേഷം പ്രധാന ആക്രമ എന്നാണ് പരാമർശിക്കപ്പെട്ടുക) 3 മുതൽ 25 വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിൽ വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കുന്ന ദേശഗതികൾക്ക് വിധേയമായി പ്രാബല്യമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

3. **189-ാം വകുപ്പിനുള്ള ദേശഗതി.**—പ്രധാന ആക്രമിലെ 189-ാം വകുപ്പിന്റെ (1)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ, “കേഷമപരിപാടികൾ,” എന്ന വാക്കിനും ചിഹ്നത്തിനും ശേഷം, “മാലിന്യസംസ്കരണം,” എന്ന വാക്കും ചിഹ്നവും ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

4. **XX-ാം അഭ്യായത്തിന്റെ ശീർഷകത്തിനുള്ള ദേശഗതി.**—പ്രധാന ആക്രമിലെ XX-ാം അഭ്യായത്തിന്റെ ശീർഷകത്തിൽ “പൊതുരക്ഷയും സൗകര്യവും ആരോഗ്യവും” എന്ന വാക്കുകൾക്ക് ശേഷം “മാലിന്യസംസ്കരണവും” എന്ന വാക് ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

5. 219-ാം വകുപ്പിനുള്ള ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്ടിലെ 219-ാം വകുപ്പിൽ,—

(i) മാർജിനൽ ശീർഷകത്തിന് പകരം താഴെ പറയുന്ന മാർജിനൽ ശീർഷകം ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“ജനങ്ങൾ കൂടിച്ചേരുന്ന സ്ഥലങ്ങളുടെ മേൽ നിയന്ത്രണമുള്ള അള്ളുകളുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ”;

(ii) നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥ അതിന്റെ (1)-ാം ഉപവകുപ്പായി അകമെഡിനേറ്റും അപ്രകാരം അകമെട്ട് (1)-ാം ഉപവകുപ്പിന് ശേഷം താഴെപ്പറയുന്ന ഉപവകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതുമാണ്, അതായത്:—

“(2) ധാരാരാളും കുറഞ്ഞത് മുന്ന് പ്രവൃത്തി ദിവസം മുമ്പെങ്കിലും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിനെ അറിയിക്കാതെ, ലൈസൻസില്ലാതെ എത്തെങ്കിലും സ്ഥലത്ത് നൂറിലധികം അള്ളുകളുടെ ഒരു പരിപാടിയോ ഒരുചേരലോ സംഘടിപ്പിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതും, അത്തരം അതോ അത്തരം പരിപാടിയുടെ സംഘാടകങ്ങാം ഉറവിടത്തിൽ തന്നെ മാലിന്യം വേർത്തിരിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് നിശ്ചയിക്കുന്ന ഫീസ് നൽകി ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള മാലിന്യം ശേഖരിക്കുന്നവർക്കോ എജൻസികൾക്കോ അത് കൈമാറേണ്ടതുമാണ്:

എന്നാൽ, അത്തരം ഫീസുകൾ മാലിന്യസംസ്കരണത്തിനുള്ള ധമാർത്ഥ ചെലവിനേക്കാൾ കുറഞ്ഞ നിരക്കാകാൻ പാടില്ലാത്തതും ആയത് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് നിർദ്ദേശിക്കുന്നപ്രകാരം മുൻകുറായി അടയ്ക്കേണ്ടതുമാണ്.

വിശദീകരണം:—1. ഈ വകുപ്പിന്റെയും 189-ാം വകുപ്പിന്റെയും 219-എ മുതൽ 219-ലെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളുടെയും ആവശ്യത്തിലേക്കായി “മാലിന്യസംസ്കരണം” എന്നാൽ വരമാലിന്യം ഉൾപ്പെടയുള്ള മാലിന്യങ്ങളുടെ വേർത്തിരിക്കൽ, ശേഖരണം, ഗതാഗതം, സംഭരണം, സംസ്കരണം അല്ലെങ്കിൽ കയ്യാഴിയൽ എന്ന് അർത്ഥമാക്കുന്നതാണ്.

വിശദീകരണം:—2. ഈ ആക്ടിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതും പക്ഷേ നിർവ്വചിച്ചിട്ടില്ലാത്തതും എന്നാൽ 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) ആക്ടിലും (1986-ലെ 29-ാം കേസ് ആക്ട്) അതിന് കീഴിൽ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ചടങ്ങളിലും നിർവ്വചിച്ചിട്ടുള്ളതുമായ വാക്കുകൾക്കും പ്രയോഗങ്ങൾക്കും പ്രസ്തുത ആക്ടിലും ചടങ്ങളിലും അവയ്ക്ക് ധമാക്രമം നൽകിയിട്ടുള്ള അതേ അർത്ഥങ്ങൾ ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.”.

6. 219-എ വകുപ്പിനുള്ള ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്ടിലെ 219-എ വകുപ്പിലെ,—

(i) (2), (3), (4), എന്നീ ഉപവകുപ്പുകൾക്ക് പകരം താഴെ പറയുന്ന ഉപവകുപ്പുകൾ ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“(2) 219-ാം വകുപ്പിലും 219എ മുതൽ 219വെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിലും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതും ഈ ആക്രമിന്ന കീഴിലുള്ള ചടങ്ങളിലും, 1986 ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) ആക്രമിലും (1986-ലെ 29-ാം കേരള ആക്രമ) അതിന് കീഴിലുള്ള ചടങ്ങളിലും വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ളതുമായ മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ എല്ലാ കടമകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും ചുമതലകളും, ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിൽ നികഷിപ്തമായിരിക്കുന്നതും, ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് അതിന്റെ കടമകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും ചുമതലകളും സെക്രട്ടറി മുവേദ നിർവ്വഹിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(3) (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ കടമകളും ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളും ചുമതലകളും നിർവ്വഹിക്കേണ്ടത് സെക്രട്ടറിയുടെ ഉത്തരവാദിത്തമായിരിക്കുന്നതും, സെക്രട്ടറിക്ക്, ആയത് രേഖാമൃലമുള്ള ഉത്തരവ് മുവേദ മാലിന്യസംസ്കരണം, പൊതുജനാരോഗ്യം, ശുചിത്വം, എഞ്ചിനീയറിംഗ് എന്നിവയുടെ ചുമതലയുള്ള ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും ജീവനക്കാർക്കും അഭ്യുക്തിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്റെ മറ്റൊരുക്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കോ ജീവനക്കാർക്കോ, തെരുവുകളുടെയോ പ്രദേശങ്ങളുടെയോ ജോലിയുടെ സ്വഭാവത്തിന്റെയോ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഏൽപ്പിച്ചു നൽകാവുന്നതും, അത്തരം കടമകൾ, ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ, ചുമതലകൾ എന്നിവ അവരെക്കാണ്ട് കൃത്യമായി നിർവ്വഹിപ്പിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(4) ഓരോ തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട അംഗവും, താൻ പ്രതിനിധികരിക്കുന്ന നിയോജകമണ്ഡലത്തിന്റെ പ്രദേശത്തു നിന്നുള്ള ചപ്പുചവറുകളും മറ്റ് മാലിന്യങ്ങളും ശേഖരിച്ച് നീകം ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തി സുക്ഷ്മതയോടെ നിർക്കഷിക്കേണ്ടതും, ഇക്കാര്യത്തിലുണ്ടായിട്ടുള്ള വീഴ്ചയോ ജാഗതക്കുറവോ സെക്രട്ടറിയുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തേണ്ടതും, അപ്രകാരം ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിയാൽ സെക്രട്ടറി അടിയന്തരമായി ആവശ്യമായ പരിഹാരമാർഗ്ഗങ്ങൾ സ്ഥിരക്കേണ്ടതുമാണ്.”;

(ii) അപ്രകാരം പകരം ചേർക്കപ്പെട്ട ഉപവകുപ്പുകൾക്കുശേഷം താഴെപ്പറയുന്ന ഉപവകുപ്പുകൾ ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“(5) (3)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം തന്നിൽ നികഷിപ്തമായ ചുമതലയുടെ നിർവ്വഹണത്തിൽ സെക്രട്ടറി വീഴ്ചവരുത്തുകയും തമുലം, ഏതെങ്കിലും പൊതുസ്ഥലത്ത് ചപ്പുചവറുകളും മാലിന്യങ്ങളും കൂട്ടിക്കിടന്ന് പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളും മലിനീകരണവും ഉണ്ടാകുകയും ചെയ്യുന്നപക്ഷം, ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിനോ സർക്കാരിനോ സെക്രട്ടറിക്കെത്തിരെ, കർത്തവ്യ നിർവ്വഹണത്തിലുണ്ടായ വീഴ്ചയുടെ പേരിൽ ശിക്ഷണനടപടികൾ സ്ഥിരക്കാവുന്നതാണ്.

(6) സെക്രട്ടറി, (1)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള ഡിപ്പോകളും സ്ഥലങ്ങളും സംഭരണികളും കുപ്പത്തെതാടികളും വാഹനങ്ങളും പാതയങ്ങളും പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങൾക്കും മലിനീകരണത്തിനും പൊതുജനാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾക്കും കാരണമായെങ്കാവുന്ന ശല്യകാരണങ്ങളായി ഭവിക്കുന്നത് തടയുന്നതിന്, മതിയായ ഏർപ്പൂട്ടുകൾ ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

(7) ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിന്, നേരിട്ടോ അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും ആർ വഴിയോ എജൻസി വഴിയോ കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിലോ അല്ലാതെയോ ഈ അക്കറ്റിലോ അതിന് കീഴിലുള്ള ചടങ്ങളിലോ അല്ലെങ്കിൽ 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) അക്കറ്റിലോ (1986-ലെ 29-ാം കേസ് ആക്കറ്റ്) അതിന് കീഴിലുള്ള ചടങ്ങളിലോ ഉള്ള മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മുഴുവന്നായോ ഭാഗികമായോ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള കുമീകരണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

(8) ഈ അക്കറ്റിലോ തസ്മയം പ്രാബല്യത്തിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമത്തിലോ എന്തുതന്നെ അടങ്കിയിരുന്നാലും, സർക്കാരിന്, പൊതു താൽപ്പര്യാർത്ഥം, അപ്രകാരം ചെയ്യേണ്ടത് ആവശ്യമാണെന്ന് ബോധ്യപ്പെടുന്നപക്ഷം, വരമാലിന്യങ്ങളും ചവറും മാലിന്യങ്ങളും അപ്രകാരമുള്ള മറ്റ് വസ്തുകളും രണ്ടാം അതിലധികമായും സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങളിൽനിന്നും നേരിട്ടോ സർക്കാർ അധികാരപ്പെടുത്തിയ ഏജൻസി മുഖ്യമായോ ശേവരിക്കുകയും കൊണ്ടുപോകുകയും കൈഡേശാഴ്ചകുകയും സംസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന് കരാർ അടിസ്ഥാനത്തിലോ മറ്റൊരു വിധത്തിലോ കുമീകരണങ്ങൾ ചെയ്യാവുന്നതും അല്ലെങ്കിൽ വരമാലിന്യങ്ങളും ചവറും മാലിന്യങ്ങളും അപ്രകാരമുള്ള മറ്റ് വസ്തുകളും ശേവരിക്കുകയും കൊണ്ടുപോകുകയും കൈഡേശാഴ്ചകുകയും സംസ്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിന് ഗണ്യമായ ചെലവു വരുന്ന ഏതെങ്കിലും പദ്ധതി ഏർട്ടുകുകയും ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

(9) ഈ അക്കറ്റിലോ തസ്മയം പ്രാബല്യത്തിലുള്ള മറ്റേതെങ്കിലും നിയമത്തിലോ എന്തുതന്നെ അടങ്കിയിരുന്നാലും, (8)-ാം ഉപവകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന്റെ ആവശ്യത്തിലേക്കായി സർക്കാരിന്, പ്രസ്തുത ഉപവകുപ്പിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ കൈവശത്തിലുള്ളതുമായ ഏതെങ്കിലും ഭൂമി, ഒരോഗ്രികൾ ശസ്ത്രിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്ന ഒരു വിജ്ഞാപനം വഴി, ഏർട്ടുകുന്നതിന് അധികാരമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.”.

7. 219എ വകുപ്പിന് ശേഷം പുതിയ വകുപ്പുകൾ ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആക്കറ്റിലെ 219 എ വകുപ്പിന് ശേഷം, താഴെ പറയുന്ന വകുപ്പുകൾ ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219എ. സർക്കാർ നിർദ്ദേശങ്ങൾ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് നടപ്പിലാക്കേണ്ടതാണെന്ന്.—(1) ഈ അക്കറ്റിൽ കീഴിലുള്ളതോ അല്ലെങ്കിൽ 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) ആക്കറ്റിലോ (1986-ലെ 29-ാം കേസ് ആക്കറ്റ്) അല്ലെങ്കിൽ അതിനു കീഴിൽ ഉണ്ടാക്കിയ ചടങ്ങളിലോ വരമാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സർക്കാർ പുറപ്പെട്ടവിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കേണ്ടത് ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തുമായിരിക്കുന്നതാണ്.

(2) (1)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തയ്യാറാക്കിയ അജണ്ട പഞ്ചായത്തിന്റെ തൊട്ടട്ടത യോഗത്തിൽ വയ്ക്കുന്നവെന്ന് അഭ്യക്ഷണ ഉറപ്പാക്കേണ്ടതും അപ്രകാരമുള്ള അജണ്ടയിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തീരുമാനമെടുക്കേണ്ടതുമാണ്.

(3) (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഏതെങ്കിലും നിർദ്ദേശങ്ങൾ ലഭിച്ച് അത്തരം നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസ്യതമായി, ഒരു മാസത്തിനുള്ളിൽ തീരുമാനമെടുക്കുന്നതിൽ ശാമപഞ്ചായത്ത് പരാജയപ്പെടുന്ന സന്ദർഭങ്ങളിൽ, അത്തരം നിർദ്ദേശങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള അനുമതി ശാമപഞ്ചായത്ത് അംഗീകരിച്ചതായോ നൽകിയതായോ കരുതപ്പേണ്ടതാണ്.

(4) (3)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള അംഗീകാരം നൽകിയതായി കരുതപ്പെടുന്നതുശ്രദ്ധപ്പെടുത്തുന്ന അത്തരം തീരുമാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സെക്രട്ടറി ഉടനടി നടപടികൾ കൈകൊള്ളേണ്ടതും അത്തരം തീരുമാനം നടപ്പിലാക്കുന്നതിൽ സെക്രട്ടറിക്കോ മറ്റെതക്കിലും ഉത്തരവാദിത്തപ്പേട്ട് ഉദ്യോഗസ്ഥനോ പരാജയമോ വിച്ചയോ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അത് കൃത്യവിലോപമായി കണക്കാക്കി സെക്രട്ടറിക്കേതിരെയോ അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം ഉദ്യോഗസ്ഥനെതിരെയോ സർക്കാരിന് അച്ചടക്ക നടപടി സ്വീകരിക്കാവുന്നതാണ്.

(5) (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള സർക്കാരിന്റെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിക്കുന്നതിൽ ശാമ പഞ്ചായത്ത് വിച്ചപ് വരുത്തുന്ന പക്ഷം, ശാമപഞ്ചായത്തിനെതിരെ സ്വീകരിക്കാവുന്ന മറ്റ് നടപടികൾക്കൊന്നും ഭംഗം വരാത്തവിധത്തിൽ, സർക്കാരിന് അത്തരം വിച്ചപയ്ക്ക് ശാമ പഞ്ചായത്തിനു മേൽ പിഴചുമത്താവുന്നതാണ്:

എന്നാൽ, അപ്രകാരം പിഴചുമത്തുന്നതിന് മുമ്പ് ശാമപഞ്ചായത്തിന് പറയുവാനുള്ളത് പറയുവാൻ ന്യായമായ അവസരം നൽകേണ്ടതാണ്.

219എബി. മാലിന്യസംസ്കരണത്തിൽ സെക്രട്ടറിയുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങൾ.—

(1) 219-ാം വകുപ്പിലെയും 219എ മുതൽ 219വെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിലെയും വ്യവസ്ഥകൾ ലാഘിക്കുന്ന ഏതൊരു ആളിനെതിരെയും സെക്രട്ടറിക്ക് നിയമനടപടികൾ ആരംഭിക്കാവുന്നതും, എന്നാൽ ഈ ആക്രൊ പ്രകാരമോ അതിൽ കീഴിലുള്ള ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരമോ രാജിയാക്കാവുന്ന കുറക്കൃത്യങ്ങൾ രാജിയാക്കാവുന്നതുമാണ്.

(2) (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ളതും മാലിന്യ സംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് 219-ാം വകുപ്പിലും 219എ മുതൽ 219വെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിലും അല്ലെങ്കിൽ തത്സമയം പ്രാബല്യത്തിലുള്ള മറ്റെതക്കിലും നിയമ പ്രകാരമുള്ളതുമായ ചുമതലകൾ കാര്യക്ഷമമായി നിർവ്വഹിക്കുന്നതിനുള്ള എല്ലാ അധികാരങ്ങളും സെക്രട്ടറിക്ക് ഉണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

(3) സെക്രട്ടറിക്ക്, അത്യാവശ്യഘട്ടങ്ങളിൽ, പ്രസിദ്ധീകരണ അവിയിച്ച ശേഷം, മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, 219-ാം വകുപ്പിലോ 219എ മുതൽ 219വെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിലോ തത്സമയം പ്രാബല്യത്തിലുള്ള മറ്റെതക്കിലും നിയമപ്രകാരമോ തന്നിൽ നിക്ഷിപ്തമായ ചുമതലകൾ നിർവ്വഹിക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട പഞ്ചായത്ത് ഫണ്ടിൽ നിന്ന് രണ്ട് ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിയാത്ത തുക ചെലവ് ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

219എസി. വേർത്തിൽച്ച് മാലിന്യം ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിനോ അംഗീകൃത എജൻസിക്കോ കൈമാറുന്നതിനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം.—(1) സെക്രട്ടറി പൊതുസേക്രട്ടീസിലുടെ നിർദ്ദേശിച്ച പ്രകാരം, വേർത്തിൽച്ച് മാലിന്യങ്ങൾ കൈമാറുന്നതിനോ നിർദ്ദിഷ്ട സ്ഥലത്ത് നികേഴ്പ്പിക്കുന്നതിനോ യുസർ ഹീസ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിനോ അംഗീകൃത എജൻസിക്കോ നൽകുന്നതിനും എല്ലാ വീടുകൾക്കും എത്തെങ്കിലും പരിസരങ്ങളുടെയും ഹോട്ടൽ, റഫ്യൂറൻസ്, വ്യവസായം, ആശുപത്രി അല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും സ്ഥാപനം എന്നിവയുടെയും ഉടമസ്ഥർക്കും കൈവശക്കാർക്കും, ഉത്തരവാദിത്വമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

(2) (1)-ാം ഉപവകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിക്കുന്ന എത്താരു ആളിന്തെയും മേൽ, സെക്രട്ടറിക്ക് ആയിരം രൂപയിൽ കുറയാത്തതും പതിനായിരം രൂപയിൽ കവിയാത്തതുമായ പിംഗ് ചുമതലാവുന്നതാണ്.

219എഡി. യുസർ ഹീസുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥകൾ.—(1) ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും മാലിന്യം വേർത്തിൽക്കൽ, ശേഖരണം, ഗതാഗതം, സംഭരണം, സംസ്കരണം അതിന്റെ കയ്യോഴിയൽ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സേവനങ്ങൾ നൽകുന്നതിന്റെ പൂർണ്ണമോ ഭാഗികമോ ആയ ചെലവ് വഹിക്കുന്നതിന് ഓരോ മാലിന്യ ഉത്പാദകനും നൽകേണ്ട യുസർ ഹീസ് നിശ്ചയിക്കേണ്ടതും ആയത് നിശ്ചയിക്കുന്ന രീതിയിൽ ശേഖരിക്കേണ്ടതുമാണ്:

എന്നാൽ, യുസർ ഹീസിന്റെ നിരക്ക് സർക്കാർ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ള പക്ഷം, സർക്കാർ നിശ്ചയിച്ച് നിരക്കിനേക്കാൾ കുറഞ്ഞ നിരക്ക് ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് നിശ്ചയിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.

(2) ഓരോ മാലിന്യ ഉത്പാദകൻ (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ള യുസർ ഹീസ് ഗ്രാമപഞ്ചായത്തിനോ അംഗീകൃത എജൻസിക്കോ എല്ലാ മാസത്തിലെയും അവസാന തീയതിക്ക് മുമ്പായോ അല്ലെങ്കിൽ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് തീരുമാനിച്ചേക്കാവുന്ന അത്തരം കാലയളവിനുള്ളിലോ നൽകേണ്ടതാണ്.

(3) എത്തെങ്കിലും മാലിന്യ ഉത്പാദകൻ (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം വ്യവസ്ഥ ചെയ്തിട്ടുള്ള യുസർ ഹീസ് അടയ്ക്കുന്നതിൽ വീഴ്ചവരുത്തിയാൽ, അത്, പ്രതിമാസം അവത് ശതമാനം പിംഗ് യോടുകൂടി ഇന്താക്കേണ്ടതാണ്:

എന്നാൽ, നിശ്ചിത തീയതി മുതൽ തൊല്ലുറ് തിവസത്തിനുശേഷവും യുസർ ഹീസ് അടയ്ക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ മാത്രമേ അത്തരം പിംഗ് ഇന്താക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ.

(4) യുസർ ഹീസും പിംഗും 210-ാം വകുപ്പിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്ന വിധം പൊതുനികുതി കൂടിപ്പൂരിക്കായി കണക്കാക്കി ഇന്താക്കാവുന്നതാണ്.

(5) യുസർ ഹീസ് അടയ്ക്കാൻ വീഴ്ച വരുത്തുന്ന ആളിന്തെര സ്ഥിക്കരിക്കാവുന്ന മറ്റേതെങ്കിലും നടപടികൾക്ക് ഒംഗ്രം വരാതെ, യുസർ ഹീസ് അടയ്ക്കുന്നതുവരെ അത്തരത്തിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയ ആളിന് ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിൽ നിന്നുള്ള എത്താരു സേവനവും നൽകാൻ സെക്രട്ടറിക്ക് വിസ്തൃതിക്കാവുന്നതാണ്.

(6) സർക്കാരിനോ അല്ലെങ്കിൽ സർക്കാർ കാലാകാലങ്ങളിൽ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കുന്നുതമായി, ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിനോ ഏതെങ്കിലും മാലിന്യ ഉൽപ്പാദകനെ അല്ലെങ്കിൽ മാലിന്യ ഉൽപ്പാദകരുടെ ഗണത്തെ, അല്ലെങ്കിൽ ആളൊഴിഞ്ഞതോ ഒഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്നതോ ആയ കെട്ടിങ്ങളുടെ ഉടമകളെ അല്ലെങ്കിൽ കൈവശക്കാരെ യുസർ ഫീസ് അടയക്കുന്നതിൽ നിന്നും പുർണ്ണമായോ ഭാഗികമായോ ഷീവാക്കാവുന്നതാണ്.”.

8. 219 ബി വകുപ്പിന് പകരം പുതിയ വകുപ്പ് ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആക്റ്റിലെ 219 ബി വകുപ്പിന് പകരം താഴെപ്പറയുന്ന വകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219ബി. വരമാലിന്യങ്ങൾ സംഭരിക്കുന്നതിനും നികേഷാഹിക്കുന്നതിനും മാലിന്യ ഉത്പാദകർക്കുള്ള ചുമതലകൾ.—(1) ജൈവ മാലിന്യങ്ങളും അജൈവമാലിന്യങ്ങളും അപകടകരമായ ഗാർഹിക മാലിന്യങ്ങളും സംഭരിക്കുന്നതിനായി ചടങ്ങളിലോ വൈലോക്കളിലോ നിർബ്ബയിച്ചിട്ടുള്ള പ്രകാരമോ അല്ലെങ്കിൽ സൈക്രട്ടി നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്നതു പോലെയുള്ളതോ ആയ വലിപ്പത്തിലും നിന്തിലുമുള്ള പ്രത്യേക ബിനുകളോ സംഭരണികളോ സജ്ജീകരിക്കേണ്ടത് ഓരോ മാലിന്യ ഉത്പാദകന്റെയും കടമയാണ്.

(2) അങ്ങനെയുള്ള ബിനുകൾ അല്ലെങ്കിൽ സംഭരണികൾ എല്ലാ സമയത്തും ശരിയായ നിലയിൽ സുക്ഷിക്കേണ്ടതും, സൈക്രട്ടി അതത് സമയം പൊതുനോട്ടീസിനും നിർദ്ദേശിക്കുന്നതെയും എല്ലാം അങ്ങനെയുള്ള സ്ഥലത്ത് സജ്ജീകരിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(3) ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ള ജീവനക്കാർക്കോ കരാറുകാർക്കോ അതതരം മാലിന്യങ്ങൾ എല്ലാപ്പത്തിൽ ശേഖരിക്കുന്നതിനും നീകം ചെയ്യുന്നതിനുമായി ഓരോ മാലിന്യ ഉത്പാദകനും ചടങ്ങളിലോ വൈലോക്കളിലോ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള പ്രകാരം മാലിന്യങ്ങൾ വേർത്തിരിച്ച് നികേഷപിക്കേണ്ടതാണ്.

(4) (3)-ാം ഉപവകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിക്കുന്ന ഏതൊരു അള്ളടെയും മേൽ, സൈക്രട്ടികൾ ആയിരം രൂപയിൽ കുറയാത്തതും പതിനായിരം രൂപയിൽ കവിയാത്തതുമായ പിംഗ് ചുമതതാവുന്നതാണ്.”.

9. 219ബി. വകുപ്പിനുള്ള ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്റ്റിലെ 219ബി വകുപ്പിൽ,—

(i) മാർജിനൽ ശീർഷകത്തിനുപകരം താഴെപ്പറയുന്ന മാർജിനൽ ശീർഷകം ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കുന്നതിന് മാലിന്യ ഉത്പാദകനുമായോ അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും പരിസരങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥനുമായോ താമസക്കാരനുമായോ ഉള്ള കരാർ”;

(ii) നിലവിലുള്ള വ്യവസ്ഥയിലെ, “എത്തക്കിലും പരിസരങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥനുമായോ താമസക്കാരനുമായോ” എന്ന വാക്കുകൾക്ക് പകരം “മാലിന്യ ഉത്പാദകനുമായോ അല്ലെങ്കിൽ എത്തക്കിലും പരിസരങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥനുമായോ താമസക്കാരനുമായോ” എന്ന വാക്കുകളും “ചവറോ മാലിന്യമോ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന്” എന്ന വാക്കുകൾക്ക് പകരം “മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന്” എന്ന വാക്കുകളും ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

10. 219ഡി വകുപ്പിന് പകരം പുതിയ വകുപ്പ് ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 219 ഡി വകുപ്പിന് പകരം താഴെപ്പറയുന്ന വകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219 ഡി. വാതിൽപ്പടി മാലിന്യ ശേഖരണം.—(1) ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്തുള്ള എല്ലാ വിടുകളിൽ നിന്നും ജനവാസ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ നിന്നും വാൺിജ്യ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്നും മറ്റ് വാസനത്ര പരിസരങ്ങളിൽ നിന്നും ബഹുനില കെട്ടിടങ്ങൾ, വലിയ വാൺിജ്യ സമൂച്ചയങ്ങൾ, മാളുകൾ, പാർപ്പിട സമൂച്ചയങ്ങൾ മുതലായവയുടെ കാര്യത്തിൽ പ്രവേശന കവാടത്തിൽ നിന്നോ സൈക്രട്ടറി പൊതു സോട്ടീസിനാൽ നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള മറ്റൊത്തക്കിലും സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്നോ വേർത്തിരിച്ച മാലിന്യങ്ങൾ വാതിൽപ്പടി ശേഖരിക്കുന്നതിനുള്ള ക്രമീകരണങ്ങൾ എർപ്പാടാക്കേണ്ടതാണ്.

(2) (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം ശേഖരിച്ച തരംതിരിച്ചിട്ടുള്ള മാലിന്യങ്ങൾ ശരിയായ രീതിയിൽ മുടിവയ്ക്കാതെ സംസ്കരണത്തിനോ നിർമ്മാർജ്ജനത്തിനോ വേണ്ടി കൊണ്ടുപോകുകയോ എത്തിക്കുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.”.

11. 219എം വകുപ്പിനുള്ള ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 219എം വകുപ്പിൽ,—

(i) (1)-ാം ഉപവകുപ്പിന് പകരം താഴെപ്പറയുന്ന ഉപവകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“(1) വര, ദ്രവ, മലിനജല, അല്ലെങ്കിൽ ഫീക്കൽ സ്റ്റോർജ്ജ് സംസ്കരണ പൂർണ്ണ ഇല്ലാത്തതും ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്തിനകത്തോ പുറത്തോ ഒഴിന്തുകിടക്കുന്ന ഭൂമി കൈവശമുള്ളതുമായ ഗ്രാമപഞ്ചായത്ത്, അത്തരം പൂർണ്ണകളോ സൗകര്യങ്ങളോ പ്രസ്തുത ഭൂമിയിൽ സ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതികൾ മുൻഗണന നൽകി എറുടുക്കേണ്ടതാണ്.”;

(ii) അപേക്ഷാരം പകരം ചേർക്കപ്പെട്ട (1)-ാം ഉപവകുപ്പിന് ശേഷം താഴെപ്പറയുന്ന ഉപവകുപ്പുകൾ ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“(1എ) ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും മാലിന്യ സംസ്കരണത്തിനു വേണ്ടി ഗ്രാമ പഞ്ചായത്ത് പ്രദേശത്തിനകത്തോ പുറത്തോ അനുയോജ്യമായ സ്വകാര്യഭൂമി കണ്ടെത്തേണ്ടതും ആവശ്യമെങ്കിൽ 2013-ലെ 3 രാറ്റ് ദു മെയർ കോസർസേഷൻ ആന്റ് ട്രാൻസ്പോർട്ടസി ഇൻ ലാൻഡ് അക്രിസിഷൻ, റീഹാബിലിറേഷൻ ആന്റ് റീസെറ്റിൽമെൻ്റ് ആക്രെ (2013-ലെ 30-ാം കേരള ആക്രെ) പ്രകാരമോ ഭൂമി വിട്ടുന്നതുകൂടെ പ്രകാരമോ പാടത്തിനോ സ്വകാര്യവാങ്ങൽ മുഖ്യമായോ വസ്തു ആർജ്ജിക്കേണ്ടതാണ്.

(1ബി) (1എ) ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം ശാമ പഞ്ചായത്ത് ആർജജിക്കുന്ന ഭൂമി സർക്കാരിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതിയില്ലാതെ മറ്റേതെങ്കിലും ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഉപയോഗിക്കാൻ പാടുള്ളതല്ല.

(1ബി) മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി ഒഴിഞ്ഞു കിടക്കുന്ന സ്വന്തം ഭൂമിയോ തങ്ങളിൽ നിക്ഷിപ്തമായ ഭൂമിയോ ലഭ്യമാണെങ്കിൽ ആയത് വിനിയോഗിക്കുന്നതിന് ഓരോ ശാമ പഞ്ചായത്തും മുൻഗണന നൽകേണ്ടതാണ്.

(1ബി) മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി മുൻപ് ഉപയോഗിച്ചിരുന്നതും എന്നാൽ ഇപ്പോൾ വിവിധ കാരണങ്ങളാൽ ഉപയോഗിക്കാതിരിക്കുന്നതുമായ ഭൂമിയിൽ, മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ പൂനരാരംഭിക്കുന്നതിന് സാധ്യമായ എല്ലാ നടപടികളും ശാമപഞ്ചായത്ത് സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്:

എന്നാൽ, സർക്കാരിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതി ഇല്ലാതെ പ്രസ്തുത ഭൂമി മറ്റാരാവശ്യത്തിനും വേണ്ടി മാറ്റിവയ്ക്കുകയോ ഉപയോഗിക്കുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.”;

(iii) (2)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ “(1)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം സ്ഥലം വിജ്ഞാപനം ചെയ്യുന്നോൾ” എന്ന വാക്കുകൾക്കും അക്കദാനിനും ചിഹ്നത്തിനും ബോക്കറിനും പകരം “(1എ) ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം ഭൂമി കണ്ടത്തുന്നോൾ” എന്ന വാക്കുകളും അകവും അക്ഷരവും ബോക്കറും ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

12. 219എഫ് വകുപ്പിന് ശേഷം പുതിയ വകുപ്പുകൾ ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആകർണ്ണിലെ 219എഫ് വകുപ്പിന് ശേഷം താഴെപ്പറയുന്ന വകുപ്പുകൾ ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219എഫ്. സംയുക്ത മാലിന്യസംസ്കരണ പദ്ധതികൾ സഹാപിക്കൽ.—ശാമപഞ്ചായത്തിന്, അത് അപ്രകാരം തിരുമാനിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ സർക്കാർ അപ്രകാരം ആവശ്യപ്പെടുകയോ ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ, മറ്റേതെങ്കിലും തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനവുമായി ചേർന്ന്, അത്തരം തദ്ദേശ സ്വയംഭരണസ്ഥാപനങ്ങൾ അംഗീകരിച്ച പ്രകാരമുള്ള നിബന്ധനകളും വ്യവസ്ഥകളും അനുസരിച്ച് ഇതിലേക്കായി സർക്കാർ പുറപ്പെടുവിച്ചേക്കാവുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് വിധേയമായി സംയുക്ത മാലിന്യ സംസ്കരണ പദ്ധതികൾ സ്ഥാപിക്കാവുന്നതാണ്.

219എഫ്. ശാമപഞ്ചായത്ത് പതിവായി പരിശോധനയും നിർക്കണ്ണവും ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടതാണെന്ന്.—ശാമപഞ്ചായത്തിലെ മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങളും പദ്ധതികളും ആവശ്യമായ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടും, നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾക്കനുസ്യതമായിട്ടുമാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നതെന്നും നടപ്പിലാക്കുന്നതെന്നും ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിലേക്കായി കുമ്മായ പരിശോധനയും നിർക്കണ്ണവും നടത്തുന്നതിനാവശ്യമായ കമ്മീററണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തേണ്ടത് ശാമപഞ്ചായത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തമാണ്.

(2) (1)-ാം ഉപവകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിരുദ്ധമായി ഏതെങ്കിലും ആർപ്പണത്തിച്ചുവെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ, സെക്രട്ടറിക്കോ സെക്രട്ടറി പ്രത്യേകം ചുമതലപ്പെടുത്തിയ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ അത്തരം വ്യക്തിയുടെ മേൽ അയ്യായിരം രൂപ പിഴ ചുമതാവുന്നതാണ്.

(3) (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം ചുമത്തിയ പിഴ, പ്രസ്തുത പിഴ ചുമത്തിയ തീയതി മുതൽ പതിനെഞ്ച് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ അടയ്ക്കേണ്ടതും അപ്രകാരം അടയ്ക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ, സെക്രട്ടറി, അധികാർക്കെതിരെ ഏടുക്കാവുന്ന മറ്റ് നടപടികൾക്ക് ഭൗം വരാത്ത വിധത്തിൽ, പ്രോസിക്യൂഷൻ നടപടികൾ ആരംഭിക്കേണ്ടതുമാണ്.

വിശദീകരണം:—ഈ വകുപ്പിന്റെ അവധ്യത്തിലേക്കായി, ‘കടകൾ’, ‘വാൺഡ്രിജു സ്ഥാപനം’ എന്നീ വാക്കുകൾക്ക് ധമാക്രമം 1960-ലെ കേരള കടകളും വാൺഡ്രിജുസ്ഥാപനങ്ങളും ആകുറ്റിൽ (1960-ലെ 34) അവയ്ക്ക് നൽകിയിട്ടുള്ള അതേ അർത്ഥാണ്ടശ്രൂതായിരിക്കുന്നതാണ്.”.

14. 219കെ വകുപ്പിന് പകരം പുതിയ വകുപ്പ് ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആകർഖിലെ 219കെ വകുപ്പിന് പകരം താഴെ പറയുന്ന വകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്.—

“219കെ. ഉപയോഗിച്ച വെള്ളം പൊതു സ്ഥലങ്ങളിലേക്കോ ജലാശയങ്ങളിലേക്കോ ഒഴുക്കുന്നത് തടയൽ.—(1) ധാതാരാളിലും ഏതെങ്കിലും സിങ്ക്, ചാൽ, തൊഴുത്ത്, ഹോട്ടൽ, റഫ്ലോറുകൾ, വീട്, വ്യവസായ സ്ഥാപനം, ആശുപത്രി അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയിൽ നിന്നുള്ള മലിനജലം, പൊതു അഴുക്കുചാലുകൾ, റോഡ്, തെരുവ്, പൊതുസ്ഥലം, ജലാശയം അല്ലെങ്കിൽ ജലമാർഗ്ഗം എന്നിവിടങ്ങളിലേക്ക് ഒഴുക്കുകയോ ഒഴുകുവാൻ അനുവദിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം പരിസരങ്ങളിൽ നിന്ന് അത്തരം ഉപയോഗിച്ച വെള്ളം ഒഴുകുവാൻ അനുവദിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അതിന് കാരണമാകുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.

(2) (1)-ാം ഉപവകുപ്പിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിക്കുന്ന ഏതൊരാളിന്റെയും മേൽ സെക്രട്ടറിക്ക് അയ്യായിരം രൂപയിൽ കുറയാത്തതും എന്നാൽ അംഗത്വിനായിരം രൂപയിൽ കവിയാത്തതുമായ പിഴ ചുമതാവുന്നതാണ്.

(3) സെക്രട്ടറിക്ക്, ഏതെങ്കിലും പൊതു റോഡിലേക്കോ ഓട്ടയിലേക്കോ തെരുവിലേക്കോ അല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും പൊതുസ്ഥലത്തെക്കോ അല്ലെങ്കിൽ ജലാശയങ്ങളിലേക്കോ മലിനജലം ഒഴുകാൻ അനുവദിക്കുന്ന ഏതെങ്കിലും പെപ്പോട്ടും അല്ലെങ്കിൽ മറ്റേതെങ്കിലും മാർഗ്ഗമോ അടയ്ക്കുവാനോ മുടുവാനോ അല്ലെങ്കിൽ നീക്കം ചെയ്യുവാനോ നോട്ടീസ് മുഖ്യമായി അത്തരം പരിസരത്തിന്റെ ഉടമയോടോ കൈവശക്കാരനോടോ നിർദ്ദേശിക്കാവുന്നതാണ്.

(4) (3)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള നിർദ്ദേശം ലഭിച്ച ഏഴ് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ അത്തരം നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിക്കുന്നതിൽ അയാൾ വീഴ്ചവരുത്തിയാൽ, സെക്രട്ടറി, (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം സ്വീകരിക്കാവുന്ന ഏതെങ്കിലും നടപടികൾക്ക് ഭംഗം വരാതെ, അത്തരം പെപ്പ്, ട്യൂബ് അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് മാർഗ്ഗങ്ങൾ അടയ്ക്കുകയോ മുടുകയോ അല്ലെങ്കിൽ നീക്കം ചെയ്യുകയോ ചെയ്യേണ്ടതും ഇതിന് വേണ്ടി വരുന്ന യമാർത്ഥം ചെലവ് അയാളിൽ നിന്നും ഇടക്കാക്കേണ്ടതുമാണ്.”.

15. 219എൻ വകുപ്പിന് പകരം പുതിയ വകുപ്പ് ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആകർഖിലെ 219എൻ വകുപ്പിന് പകരം താഴെപ്പറയുന്ന വകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219എൻ. പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലേക്കോ സ്വകാര്യ സ്ഥലങ്ങളിലേക്കോ മാലിന്യം വലിച്ചേരിയുന്നതിനുള്ള നിരോധനം.—(1) മാലിന്യം ഇടുന്നതിനു വേണ്ടി ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട സ്ഥലങ്ങളിലോഴികെ തെരുവിലോ ഓട്ടിലോ പൊതുസ്ഥലത്തോ ധാതാരാളും ഏതെങ്കിലും മാലിന്യം വലിച്ചേരിയുകയോ വലിച്ചേരിഞ്ഞ് വ്യത്തികോഡാക്കുകയോ തള്ളുകയോ കത്തിക്കുകയോ കൂഴിച്ചു മുടുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം പ്രവർത്തികൾ ചെയ്യുന്നതിന് കാരണമാവുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാകുന്നു.

(2) നിർബ്ലായിക്കപ്പെട്ട പ്രകാരമോ അല്ലെങ്കിൽ സെക്രട്ടറി പുറപ്പട്ടവിച്ച് നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ചോ അല്ലാതെ ധാതാരാളും ഏതെങ്കിലും സ്വകാര്യ സ്ഥലങ്ങളിൽ മാലിന്യം വലിച്ചേരിയുകയോ വലിച്ചേരിഞ്ഞ് വ്യത്തികോഡാക്കുകയോ തള്ളുകയോ കത്തിക്കുകയോ കൂഴിച്ചു മുടുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം പ്രവർത്തി ചെയ്യുന്നതിന് കാരണമാവുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാകുന്നു.

(3) (1)-ാം ഉപവകുപ്പിലെയോ (2)-ാം ഉപവകുപ്പിലെയോ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിരുദ്ധമായി ഏതെങ്കിലും ആർ പ്രവർത്തിച്ചുവെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ, സെക്രട്ടറികോ സെക്രട്ടറി ഇം ആവശ്യത്തിലേക്കായി പ്രത്യേകം അധികാരപ്പെടുത്തിയ ഉദ്യോഗസ്ഥനോ അത്തരം ആളുടെ മേൽ തങ്സമയം അയ്യായിരം രൂപ പിംഗ് ചുമതലാവുന്നതാണ്.

(4) (3)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം ചുമതലപ്പെട്ട പിംഗ് അത് ചുമതലിയ തീയതി മുതൽ പതിനെവ്വേണ്ടി ദിവസത്തിനുള്ളിൽ അടയ്ക്കേണ്ടതും അപ്രകാരം അടയ്ക്കുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തിയാൽ, സെക്രട്ടറി, അയാൾക്കെതിരെ എടുക്കാവുന്ന ഏതെങ്കിലും നടപടികൾക്ക് ഭംഗം വരാതെ, പ്രോസിക്യൂഷൻ നടപടികൾ ആരംഭിക്കേണ്ടതുമാണ്.”.

16. 219എൻ വകുപ്പിന് പകരം പുതിയ വകുപ്പ് ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആകർഖിലെ 219എൻ വകുപ്പിന് പകരം താഴെപ്പറയുന്ന വകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219എസ്. മാലിന്യമോ ചവരോ വിസർജ്ജ്യ വസ്തുക്കളോ ജലാശയങ്ങളിലും ജലസോത്ര്യുകളിലും നിക്ഷേപിക്കുന്നതിനുള്ള നിരോധന.—(1) ധാരാരാളം പൊതു ജലമാർഗ്ഗത്തിലോ ജലാശയത്തിലോ ജലസോത്ര്യുകളോ മാലിന്യമോ ചവരോ വിസർജ്ജ്യ വസ്തുക്കളോ വലിച്ചെറിയുകയോ തളളുകയോ അതിലേക്ക് മലിനജലം ഒഴുകുകയോ ഏതെങ്കിലും കക്കുസിൽ നിന്ന് അതിലേക്ക് വെള്ളം ഒഴുകാൻ അനുവദിക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ മലിനജലം അതിലേക്ക് ഒഴുകാൻ അനുവദിക്കുകയോ മറ്റെതക്കിലും വിധത്തിൽ ജലം മലിനമാക്കുകയോ അല്ലെങ്കിൽ അത്തരം ഒരു പ്രവൃത്തി ചെയ്യുന്നതിന് ആരെയെങ്കിലും നിയമിക്കുകയോ നിയോഗിക്കുകയോ നിർബന്ധിക്കുകയോ പ്രേരിപ്പിക്കുകയോ ചെയ്യാൻ പാടില്ലാത്തതാകുന്നു.

(2) (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഒരു കുറം കോണ്ടെനസിബിലും ജാമ്പം ഇല്ലാത്തതുമായിരിക്കുന്നതുമാണ്.

(3) (1)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ പരാമർശിക്കുന്ന കുറം ചെയ്യുന്ന ഏതാരാളിലും കുറുസ്ഥാപനത്തിനേൽ പതിനായിരം രൂപയിൽ കുറയാതെയും അൻപതിനായിരം രൂപയിൽ കവിയാതെയുമുള്ള പിണ്യും ആറ് മാസത്തിൽ കുറയാതെയും ഒരു വർഷത്തിൽ കവിയാതെയുമുള്ള തടവും നൽകി ശിക്ഷിക്കപ്പേണ്ടതാണ്.”.

17. 219റി. വകുപ്പിനുള്ള ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 219റി വകുപ്പിൽ, “219 എസ് വകുപ്പിന്റെ പരിധിയിൽ ഉൾപ്പെടുന്നില്ലായെങ്കിൽ,” എന്ന വാക്കുകൾക്കും അക്കങ്ങൾക്കും അക്ഷരത്തിനും ചിഹ്നത്തിനും പകരം “219-ാം വകുപ്പിലും 219എ മുതൽ 219വെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിലും ശിക്ഷയോന്നും നൽകിയിട്ടില്ലായെങ്കിൽ” എന്ന വാക്കുകളും അക്കങ്ങളും അക്ഷരങ്ങളും ചിഹ്നവും ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

18. 219 യു വകുപ്പിന് പകരം പ്രതിയ വകുപ്പ് ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 219യു വകുപ്പിന് പകരം താഴെപ്പറയുന്ന വകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219യു. മാലിന്യമോ വിസർജ്ജ്യവസ്തുക്കളോ കൊണ്ടുപോകുന്നതിന് ഉപയോഗിച്ച വാഹനം പിടിച്ചെടുക്കലും കണ്ടുകൈടലും.—(1) 219-ാം വകുപ്പിന്റെയും 219എ മുതൽ 219വെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളുടെയും കീഴിലുള്ള ഒരു കുറക്കുത്യം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഉദ്ദേശ്യത്തോടെയോ ഒരുക്കത്തോടെയോ മാലിന്യമോ വിസർജ്ജ്യ വസ്തുക്കളോ പൊതുസ്ഥലത്തിലുടെയോ പൊതുനിർത്തിലുടെയോ കടത്തിക്കൊണ്ടു പോകുന്നതോ അമവാ അപ്രകാരം നിക്ഷേപിക്കുന്നതിന് ഉപയോഗിച്ചതിനു ശേഷം തിരികെ പോകുന്നതോ ആണെന്ന് ന്യായമായി സംശയിക്കാൻ കാരണമുള്ള ഒരു വാഹനത്തെ അല്ലെങ്കിൽ താനപാതയെത്തെ, സെക്രട്ടറിയോ ഈ ആവശ്യത്തിലേക്കായി സെക്രട്ടറി അധികാരപ്പെടുത്തിയ ശ്രാമ പണ്ണായത്തിലെ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനോ, സബ് ഇൻസ്പെക്ടറുടെ പദവിയിൽ കുറയാത്ത ഒരു പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനോ പിടിച്ചെടുക്കേണ്ടതും, അധികാരിതയുള്ള സബ് ഡിവിഷണൽ മജിസ്ട്രേറ്റ് മുൻപാകെ ഹാജരാക്കേണ്ടതുമാണ്.

(2) അംഗേഷണത്തിന് ശേഷം, 219-ാം വകുപ്പിന്റെയും 219എ മുതൽ 219വെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളുടെയും കീഴിലുള്ള ഏതെങ്കിലും കുറക്കുത്താദ്ദേശ ചെയ്യാൻ വാഹനം അല്ലെങ്കിൽ യാനപാതയിൽ ഉപയോഗിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് വിശ്വസിക്കാൻ ന്യായമായ കാരണമുണ്ടെന്ന് സബ് ഡിവിഷണൽ മജിസ്ട്രറിന് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ, അങ്ങനെ പിടിച്ചെടുത്ത വാഹനം അല്ലെങ്കിൽ യാനപാതയിൽ കണ്ണുകെട്ടാവുന്നതും, അല്ലാത്ത പക്ഷം, ആയത് വിട്ടുന്നതുകേണ്ടതുമാണ്.

(3) വാഹനത്തിന്റെയോ യാനപാതയ്ക്കിന്റെയോ ഉടമയ്ക്കോ അല്ലെങ്കിൽ ആരിൽ നിന്നാണോ അത് പിടിച്ചെടുത്തത് അവർക്ക്—

(i) വാഹനമോ യാനപാതയോ കണ്ണുകെട്ടാൻ കാരണമായ സംഗതികളുടെയും അയാളെ രേഖാമുലം അറിയിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു നോട്ടീസ് നൽകാതെയും; കൂടാതെ

(ii) കണ്ണുകെട്ടാനുള്ള കാരണത്തിനെതിരെ, നോട്ടീസിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള ന്യായമായ സമയത്തിനുള്ളിൽ, അയാൾക്ക് പറയുവാനുള്ളത് പറയുവാൻ ന്യായമായ അവസരം നൽകാതെയും

ഈ വകുപ്പ് പ്രകാരം ഏതെങ്കിലും വാഹനമോ യാനപാതയോ കണ്ണുകെട്ടാനുള്ള ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കാൻ പാടില്ലാത്തതാണ്.

(4) പിടിച്ചെടുത്ത വാഹനത്തിലോ യാനപാതയ്ക്കിലോ മാലിന്യമോ ചവരോ അല്ലെങ്കിൽ വിസർജ്ജയമോ ഉള്ള സന്ദർഭങ്ങളിൽ, വാഹനമോ യാനപാതയോ പിടിച്ചെടുക്കുന്ന ആൾ, അദ്ദേഹം സെക്രട്ടറിയല്ലെങ്കിൽ, അത്തരം പിടിച്ചെടുക്കൽ ഉടൻ സെക്രട്ടറിയെ അറിയിക്കേണ്ടതും, 219-ാം വകുപ്പിന്റെയും 219എ മുതൽ 219വെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളുടെയും കീഴിൽ ഏടുക്കാവുന്ന ഏതെങ്കിലും നടപടികൾക്ക് ഭംഗം വരാതെ, വാഹനത്തിന്റെയോ യാനപാതയ്ക്കിന്റെയോ ഉടമയുടെ ചെലവിൽ മാലിന്യം, ചവർ അല്ലെങ്കിൽ വിസർജ്ജയങ്ങൾ സെക്രട്ടറി നീക്കം ചെയ്യേണ്ടതും ഇങ്ങനെ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ചെലവും അയയ്ക്കിരം രൂപയിൽ കവിയാത്ത പിഴയും സെക്രട്ടറി ഉടമയിൽനിന്നും ഇടാക്കേണ്ടതുമാണ്.

(5) വാഹനമോ യാനപാതയോ കണ്ണുകെട്ടുന്ന സംഗതിയിൽ അത് ലേഡം ചെയ്യേണ്ടതും അങ്ങനെ ലഭിക്കുന്ന തുക മാലിന്യസംസ്കരണ ഫണ്ടിലേക്ക് വരവ് വയ്ക്കേണ്ടതുമാണ്.”.

19. 219എക്സ് വകുപ്പിന് പകരം പുതിയ വകുപ്പ് ചേർക്കൽ.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 219എക്സ് വകുപ്പിന് പകരം താഴെപ്പറയുന്ന വകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219എക്സ്. മാലിന്യസംസ്കരണ ഫണ്ടിന്റെ രൂപീകരണം.—(1) ഓരോ ഗ്രാമപഞ്ചായത്തും “മാലിന്യ സംസ്കരണ ഫണ്ട്” എന്ന പേരിൽ ഒരു ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കേണ്ടതും, അത് സർക്കാർ ഉണ്ടാക്കുന്ന ചട്ടങ്ങൾക്കോ പുറപ്പെടുവിക്കുന്ന മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾക്കോ അനുസ്യതമായി കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ടതുമാണ്.

(2) മാലിന്യ സംസ്കരണ ഫണ്ടിലേക്ക് താഴെപ്പറയുന്നവ വരവ് വയ്ക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

(എ) മാലിന്യസംസ്കരണ ലംഘനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പിഴയായോ പെനാൽറ്റിയായോ ഇന്താക്കിയ തുകകൾ;

(ബി) മാലിന്യ സംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി കോർപ്പറേറ്റ് സോഷ്യൽ റെസ്പോൺസിബിലിറ്റി (സി എസ് ആർ) ഫണ്ടിൽ നിന്നും ലഭിച്ച സംഭാവനകൾ;

(സി) ഈ ആവശ്യത്തിലേക്കായി ലഭിച്ച സ്പോൺസർഷിപ്പ് തുകകളോ മറ്റേതൈക്കിലും സംഭാവനകളോ;

(ഡി) സർക്കാർ നിർദ്ദേശിക്കുന്ന മറ്റേതൈക്കിലും തുകകൾ.

(3) ഫണ്ട് താഴെപ്പറയുന്ന ആവശ്യങ്ങൾക്കായി,—

(എ) മാലിന്യങ്ങളുടെ വേർത്തിരിക്കൽ, ശേഖരണം, ഗതാഗതം, പരിപാലനം, സംസ്കരണം, നിർമ്മാർജ്ജനം എന്നിവ ഉൾപ്പെടെയുള്ള, എന്നാൽ ഇതിൽ മാത്രം പരിമിതപ്പെടുത്താതെ, എല്ലാ മാലിന്യസംസ്കരണ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും;

(ബി) കാര്യക്ഷമമായ മാലിന്യസംസ്കരണത്തിനാവശ്യമായ ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനും സ്ഥാപിക്കുന്നതിനും;

(സി) മാലിന്യസംസ്കരണത്തിൽ ഏർപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ജീവനക്കാരുടെ കഴിവും അറിവും വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനു വേണ്ടിയുള്ള പരിശീലനത്തിനും കാര്യശേഷി വികസന പരിപാടികൾക്കും;

(ഡി) സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റേതൈക്കിലും പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും
ഉപയോഗിക്കേണ്ടതാണ്.”.

20. 219എക്സ് വകുപ്പിന് ശേഷം പുതിയ വകുപ്പ് ചേർക്കൽ.— പ്രധാന ആക്രിയെ
219എക്സ് വകുപ്പിന് ശേഷം താഴെപ്പറയുന്ന വകുപ്പ് ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219വെ. പിംഗ് ചുമതലുന്നത് സംബന്ധിച്ച വ്യവസ്ഥകൾ.—(1) 219എ, 219എൻ എന്നീ വകുപ്പുകളിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള ശിക്ഷകൾ ഒരുക്കെങ്കിലും 219-ാം വകുപ്പിന്റെയും 219എ മുതൽ 219എക്സ് വരെയുള്ള വകുപ്പുകളുടെയും കീഴിലെ യാതൊരു പിഴയും—

(i) അത് ചുമതലാണ് കാരണമായ സംഗതികളെക്കുറിച്ച് അയാളെ രേഖാമൂലം അറിയിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു നോട്ടീസ് നൽകാതെയും; കൂടാതെ

(ii) അത് ചുമതലാണുള്ള കാരണത്തിനെതിരെ, നോട്ടീസിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള ന്യായമായ സമയത്തിനുള്ളിൽ, അയാൾക്ക് പറയുവാൻ ഒരു അവസരം നൽകാതെയും

സെക്രട്ടറി ചുമതലാർ പാടില്ലാത്തതാണ്.

(2) (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം പിച നിശ്വയിക്കുന്ന സംഗതികളിൽ സെക്രട്ടറി അതിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന മാലിന്യത്തിന്റെ വലിപ്പം അല്ലെങ്കിൽ അളവ്, വീട്, ഹോട്ടൽ, വ്യവസായം, മറ്റ് സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ തരം, വലിപ്പം, സ്ഥാനം കൂടാതെ, സർക്കാർ ഇതിലേക്കായി ഉണ്ടാക്കുകയോ പുറപ്പെടുവിക്കുകയോ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഏതെങ്കിലും ചടങ്ങൾ അല്ലെങ്കിൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ എന്നിവ കണക്കിലെടുക്കേണ്ടതാണ്.

(3) 219-ാം വകുപ്പിന്റെയും 219എ മുതൽ 219 ഡബ്ല്യൂ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളുടെയും കീഴിൽ ചുമതലുന്ന ഏതൊരു പിഴയും 210-ാം വകുപ്പിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള പ്രകാരം പൊതുനികുതി കുടിസ്തികയെന്നപോലെ ഇന്താക്കേണ്ടതാണ്.”.

21. 254-ാം വകുപ്പിന്റെ ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 254-ാം വകുപ്പിലെ (2)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ (xxi)-ാം വണ്യത്തിനു ശേഷം താഴെപ്പറയുന്ന വണ്യങ്ങൾ ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“(xxiഎ) 219-ാം വകുപ്പിലും 219എ മുതൽ 219 വരെ വരെയുള്ള വകുപ്പുകളിലും വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുള്ള മാലിന്യസംസ്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ;

(xxiബി) 1986-ലെ പരിസ്ഥിതി (സംരക്ഷണ) ആക്രമിന്നും (1986-ലെ 29-ാം കേരള ആക്രമം) അതിന് കീഴിൽ ഉണ്ടാക്കിയിട്ടുള്ള ചടങ്ങൾക്കും വിധേയമായി നിർമ്മാണ-പൊളിക്കൽ മാലിന്യങ്ങൾ, ഇ-മാലിന്യങ്ങൾ, ശുചിത്വ മാലിന്യങ്ങൾ, അപകടകരമായ ഗാർഹിക മാലിന്യങ്ങൾ, പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങൾ, ദ്രവമാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങൾ.”.

22. 255-ാം വകുപ്പിന്റെ ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 255-ാം വകുപ്പിൽ, “ആയിരം രൂപയോളം” എന്ന വാക്കുകൾക്ക് പകരം “പതിനായിരം രൂപയോളം” എന്ന വാക്കുകളും “അസ്പത്യ രൂപയിൽ” എന്ന വാക്കുകൾക്ക് പകരം “ഇരുന്നു രൂപയിൽ” എന്ന വാക്കുകളും ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

23. 256-ാം വകുപ്പിന്റെ ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 256-ാം വകുപ്പിലെ (2)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ “അഞ്ചെടുവു രൂപയിലോ” എന്ന വാക്കുകൾക്ക് പകരം “പതിനായിരം രൂപയിലോ” എന്ന വാക്കുകളും “അസ്പത്യ രൂപയിലോ” എന്ന വാക്കുകൾക്ക് പകരം “ഇരുന്നു രൂപയിലോ” എന്ന വാക്കുകളും ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

24. 276-ാം വകുപ്പിന്റെ ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 276-ാം വകുപ്പിൽ,—

(i) (1)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ ‘235എ’ എന്ന അക്കങ്ങൾക്കും അക്ഷരത്തിനും മുമ്പായി “219എസി, 219ബി, 219എ, 219കെ, 219എൻ” എന്ന അക്കങ്ങളും അക്ഷരങ്ങളും ചിഹ്നങ്ങളും ചേർക്കേണ്ടതാണ്;

(ii) (4)-ാം ഉപവകുപ്പിൽ ‘235എ’ എന്ന അക്കങ്ങൾക്കും അക്ഷരത്തിനും മുമ്പായി “219എസി, 219ബി, 219എ, 219കെ, 219എൾ” എന്ന അക്കങ്ങളും അക്ഷരങ്ങളും ചിഹ്നങ്ങളും ചേർക്കേണ്ടതാണ്.

25. 6-ാം പട്ടികയ്ക്കുള്ള ഭേദഗതി.—പ്രധാന ആക്രമിലെ 6-ാം പട്ടികയിൽ, (1)-ാം കോളത്തിലെ 209സി എന്ന ഉൾക്കൂറിപ്പുകൾക്ക് ശേഷം താഴെ പറയുന്ന ഉൾക്കൂറിപ്പുകൾ യഥാക്രമം (1), (3), (4) കോളങ്ങളിൽ ചേർക്കേണ്ടതാണ്, അതായത്:—

“219എ	കടകളുടെയും വാൺഡിജ്യ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും പരിസരം വ്യത്തിയായി സൃക്ഷിക്കാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം	പതിനായിരം രൂപ
219എം	മാലിന്യവും മറും നീകംചെയ്യുന്നതിന് മുടിയില്ലാത്ത അയ്യായിരം രൂപ എത്തക്കിലും വണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്നത്	
219എൾ	പൊതുസ്ഥലങ്ങളിലോ സ്വകാര്യ സ്ഥലങ്ങളിലോ മാലിന്യം വലിച്ചുറിയുന്നത്	പതിനായിരം രൂപ.”.

ആരിഫ് മുഹമ്മദ് വാൻ,
ഗവർണ്ണർ,

GOVERNMENT OF KERALA

Law (Legislation-C) Department

NOTIFICATION

No. 58/Leg. C3/2023/Law.

*Dated, Thiruvananthapuram, 8th December, 2023**22nd Vrischikam, 1199**7th Agrahayana, 1945.*

In pursuance of clause (3) of Article 348 of the Constitution of India, the Governor of Kerala is pleased to authorise the publication in the Gazette of the following translation in English language of the Kerala Panchayat Raj (Amendment) Ordinance, 2023 (4 of 2023).

By order of the Governor,

K. G. SANAL KUMAR,
Law Secretary.

[Translation in English of “2023-ലെ കേരള പഞ്ചായത്ത് രാജ് (അവഗതി) ഓർഡറിനംപ്പ്” published under the authority of the Governor.]

ORDINANCE NO. 4 OF 2023

THE KERALA PANCHAYAT RAJ (AMENDMENT) ORDINANCE, 2023

Promulgated by the Governor of Kerala in the Seventy-fourth Year of the Republic of India.

AN

ORDINANCE

further to amend the Kerala Panchayat Raj Act, 1994.

Preamble.—WHEREAS, it is expedient further to amend the Kerala Panchayat Raj Act, 1994 for the purposes hereinafter appearing;

AND WHEREAS, the Legislative Assembly of the State of Kerala is not in session and the Governor of Kerala is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action;

Now, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by clause (1) of Article 213 of the Constitution of India, the Governor of Kerala is pleased to promulgate the following Ordinance:—

1. *Short title and commencement.*—(1) This Ordinance may be called the Kerala Panchayat Raj (Amendment) Ordinance, 2023.

(2) It shall come into force at once.

2. *Act 13 of 1994 to be temporarily amended.*—During the period of operation of this Ordinance, the Kerala Panchayat Raj Act, 1994 (13 of 1994) (hereinafter referred to as the principal Act) shall have effect subject to the amendments specified in sections 3 to 25.

3. *Amendment of section 189.*—In the principal Act, in sub-section (1) of section 189, after the words “welfare programmes” the words and symbol “, waste management” shall be inserted.

4. *Amendment of heading of Chapter XX.*—In the heading of Chapter XX of the principal Act, the words “AND HEALTH” shall be substituted by the words and symbol “, HEALTH AND WASTE MANAGEMENT”.

5. *Amendment of section 219.*—In section 219 of the principal Act,—

(i) for the marginal heading the following marginal heading shall be substituted, namely:—

“Responsibilities of persons having control over places of public gathering”

(ii) the existing provision shall be numbered as sub-section (1) thereof, and after sub-section (1) so numbered the following sub-section shall be inserted, namely:—

“(2) No person shall organise an event or gathering of more than one hundred persons at any unlicensed place without intimating the Village Panchayat, at least three working days in advance and such person or the organizer of such event shall ensure segregation of waste at source and handing over of the same to the waste collector or agency as specified by the Village Panchayat on such fees as may be fixed by the Village Panchayat:

Provided that such fees shall not be less than the actual rate of cost for the management of such waste and the same shall be paid in advance as directed by the Village Panchayat.

Explanation 1.—For the purpose of this section, section 189 and sections 219A to 219Y the words “*Waste management*” means the segregation, collection, transportation, storage, processing or disposal of waste, including solid waste.

Explanation 2.—The words and expressions used, but not defined, in this Act but defined in the Environment (Protection) Act, 1986(Central Act 29 of 1986) and the rules made thereunder, shall have the same meanings respectively assigned to them in the said Act and rules.”.

6. *Amendment of section 219A.*—In section 219A of the principal Act,—

(i) for sub-sections (2), (3) and (4) the following sub-sections shall be substituted, namely:—

“(2) All the duties, responsibilities and functions of the Village Panchayat pertaining to waste management as provided in section 219 and sections 219A to 219Y, and the rules made under this Act, and in the Environment (Protection) Act, 1986 (Central Act 29 of 1986) and the rules made thereunder shall vest with the Village Panchayat, and the Village Panchayat shall discharge its duties, responsibilities and functions through the Secretary.

(3) It shall be the responsibility of the Secretary to discharge the duties, responsibilities and functions of the Village Panchayat under sub-section (2), and the Secretary may by order in writing entrust the said duties to the officers and employees having the charge of waste management, public health, sanitation and engineering or any other officers or

employees of the Village Panchayat, on the basis of streets or areas or the nature of work and ensure that such duties, responsibilities and functions are duly discharged by them.

(4) Every member shall keenly observe the activity of collection and removal of garbage and other waste from the area of the constituency he represents, and failure or negligence in this matter shall be brought to the notice of the Secretary, and if it is brought to the notice, the Secretary shall take necessary urgent remedial measures.”;

(ii) after the sub-sections so substituted, the following sub-sections shall be inserted, namely:—

“(5) Where the Secretary has failed to discharge the duty vested in him under sub-section (3) and consequently, arise environmental problems and pollution by the accumulation of any garbage and waste in any public place, the Village Panchayat or the Government may take disciplinary action against the Secretary for dereliction of duty.

(6) The Secretary shall make adequate provision for preventing the depots, places, receptacles, dustbins, vehicles and vessels referred to in sub-section (1) from becoming sources of nuisance that may cause reasons for environmental problems, pollution and public health problems.

(7) The Village Panchayat may, either by itself or through any person, agency, on contract basis or otherwise, make arrangements in whole or in part, for carrying out waste management activities under this Act or the rules made thereunder or the Environment (Protection) Act, 1986 (Central Act 29 of 1986) or the rules made thereunder.

(8) Notwithstanding anything contained in this Act or any other law for the time being in force, the Government may, if satisfied that it is necessary to do so in the public interest, make arrangements on contract basis or otherwise for the collection, transportation, disposal and processing of solid waste, rubbish, waste and such other materials from two or more Local Self-Government Institutions, either directly or through the agency authorised by the Government or undertake any project involving considerable expenditure for the collection, transportation, disposal and processing of solid waste, rubbish, waste and such other materials.

(9) Notwithstanding anything contained in this Act or any other law for the time being in force, for the purpose of carrying out the provisions of sub-section (8), the Government shall have the power to take over any land belonging to the Local Self-Government Institution, in which the project as specified in said sub-section is proposed to be implemented, by a notification published in the Official Gazette.”.

7. *Insertion of new sections after section 219A.*—After section 219A of the principal Act, the following sections shall be inserted, namely:—

"219AA. Village Panchayat to carry out directions of Government.—(1) It shall be the responsibility of the Village Panchayat to carry out directions issued by the Government in pursuance of the solid waste management under this Act or the Environment (Protection) Act, 1986(Central Act 29 of 1986) or the rules made thereunder.

(2) The President shall ensure that the agenda prepared in connection with the directions issued under sub-section (1) is placed before the Village Panchayat in its next meeting and the Village Panchayat shall take decision on such agenda.

(3) In cases where the Village Panchayat fails to take decision in accordance with the directions issued under sub-section (1) within one month of the receipt of the same, it shall be deemed that permission for carrying out such directions has been approved or given by the Village Panchayat.

(4) The Secretary shall immediately take steps to implement such decisions including the deemed approval under sub-section (3), and if there is any failure or default by the Secretary or any other responsible officer in implementing such decision, the Government may initiate disciplinary action against the Secretary or such officer, considering it as dereliction of duty.

(5) If the Village Panchayat, fails to comply with the directions of the Government under sub-section (1), the Government may, impose fine on the Village Panchayat without prejudice to any other actions that may be initiated against the Village Panchayat:

Provided that a reasonable opportunity of being heard shall be given to the Village Panchayat before imposing the said fine.

219AB. Responsibilities of Secretary on waste management.—(1) The Secretary may initiate legal action against any person who contravenes the provisions of section 219 and sections 219A to 219Y and may compound offences which are compoundable under this Act or rules made thereunder.

(2) The Secretary shall have all the powers for effectively carrying out the responsibilities regarding the waste management under sub-section (1) and section 219 and sections 219A to 219Y or for any other law for the time being inforce.

(3) The Secretary may, in exigencies after informing the President, expend an amount not exceeding two lakh rupees out of the Panchayat fund concerned, for discharging

the functions vested with him under section 219 and sections 219A to 219Y or under any other law for the time being in force relating to waste management.

219AC. Responsibility to handover segregated waste to the Village Panchayat or authorised agency.—(1) It shall be the responsibility of every household, owners, occupiers of any premises, hotel, restaurant, industry, hospital or any other establishment to hand over or deposit segregated waste in the designated location and pay the user fee to the Village Panchayat or authorized agency as directed by the secretary through public notice.

(2) The Secretary may impose a fine which shall not be less than one thousand rupees but not exceeding ten thousand rupees on any person who contravenes the provisions under sub-section (1).

219AD. Provisions relating to user fee.—(1) Each Village Panchayat shall fix a user fee, to meet the whole or part of the cost for providing services in connection with segregation, collection, transportation, storage, processing and disposal of waste on every waste generator and collect the same in the manner as may be specified by the Village Panchayat:

Provided that if the Government has fixed the rate for user fee, the Village Panchayat shall not fix a rate less than the rate fixed by the Government.

(2) Each waste generator shall pay the user fee to the Village Panchayat or to any authorised agency before the last date of every month or within such period as may be decided by the Village Panchayat.

(3) If any waste generator fails to pay the user fee as provided under sub-section (2), it shall be recovered, together with fine at the rate of fifty percent per month:

Provided that such fine shall be recovered only where such user fee has not been remitted even after the expiry of ninety days from the specified date.

(4) The user fee together with fine shall be recovered as arrears of public revenue as specified in section 210.

(5) The Secretary, without prejudice to any other actions that may be taken against the defaulter of the user fee, may refuse to provide any service from the Village Panchayat to such defaulter until the user fee is paid.

(6) The Government or in accordance with the guidelines as may be issued by the Government from time to time, the Village Panchayat may, exempt any waste generator or class of waste generators or owners or occupiers of any unoccupied or vacant buildings, from the payment of user fee in whole or in part.”

8. *Substitution of new section for section 219B.*—For section 219B of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

“219B. *Duties of waste generators for storage and deposit of solid waste.*—(1) It shall be the duty of each waste generator to provide separate bins or receptacles of the size and colour as may be prescribed in the rules or bye laws or as may be specified by the Secretary for the purpose of storage of biodegradable, non-biodegradable and domestic hazardous waste.

(2) Such bins or receptacles shall always be kept in good condition and shall be provided in such numbers and at such places as the Secretary may, from time to time, direct by public notice.

(3) Each waste generator shall segregate and deposit the waste as specified in the rules or bye laws, for easy collection and disposal of such waste by the employees or contractors engaged by the Village Panchayat.

(4) The Secretary may impose a fine which shall not be less than one thousand rupees but not exceeding ten thousand rupees on any person who contravenes the provisions under sub-section (3).

9. *Amendment of section 219C.*—In section 219C of the principal Act,—

(i) for the marginal heading, the following marginal heading shall be substituted, namely:—

“Contract with waste generator or owner or occupier for the removal of waste”;

(ii) in the existing provision, for the words “the owner or occupier of any premises to remove rubbish or filth”, the words “waste generator or owner or occupier of any premises for the removal of waste” shall be substituted.

10. *Substitution of new section for section 219D.*—For section 219D of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

“219D. *Door to door collection of waste.*—(1) Each Village Panchayat in the Village Panchayat area, shall arrange door to door collection of segregated waste from all households, settlements, commercial institutions and other non-residential premises and in the case of multi-storied buildings, large commercial complexes, malls, housing complexes, etc. from the entry gate or any other location as may be specified by the Secretary through public notice.

(2) Segregated waste collected as per sub-section (1) shall not be transported or brought for treatment or disposal unless it is properly covered.”.

11. *Amendment of section 219F.*—In section 219F of the principal Act,—

(i) for sub-section (1), the following sub-section shall be substituted, namely:—

“(1) A Village Panchayat that does not have a solid, liquid, sewage or faecal sludge treatment plant but possess vacant land within or outside the Village Panchayat area shall undertake projects for the setting up of such plants or facilities on the said land on top priority.”;

(ii) after sub-section (1) so substituted, the following sub-sections shall be inserted, namely:—

“(1a) Each Village Panchayat shall identify suitable private land within or outside the Panchayat area for the purpose of waste management, if necessary, acquire the land under the Right to Fair Compensation And Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Act, 2013 (Central Act 30 of 2013) or by land relinquishment or on lease or through private purchase.

(1b) The land acquired by the Village Panchayat under sub-section (1a) shall not be used for any other purpose without the prior sanction of the Government.

(1c) Each Village Panchayat shall give priority to utilise its own vacant land or land vested in it for waste management activities where the land is available for the same.

(1d) The Village Panchayat shall take all possible steps to resume waste management activities on the land, which was previously utilized for such activities but remains unused due to various reasons:

Provided that such land shall not be diverted or utilized for any other purposes or activities without prior sanction of the Government.”;

(iii) in sub-section (2), for the words, symbol, bracket and figure “notifying the land under sub -section (1)”, the words, symbol, bracket, figure and letter “identifying the land under sub-section (1a)” shall be substituted.

12. *Insertion of new sections after section 219F.*—After section 219F of the principal Act, the following sections shall be inserted, namely:—

“219FA. *Setting up of joint waste management projects.*—The Village Panchayat may, if it so decides or if so required by the Government, set up joint waste management projects with any other Local Self Government Institution on such terms and conditions, as may be agreed by such Local Self Government Institutions, subject to the guidelines as may be issued by the Government in this regard.

219 FB. Village Panchayat to make arrangements for conducting regular inspection and monitoring.—It shall be the responsibility of the Village Panchayat to make arrangements for conducting regular inspections and monitoring of waste management activities and projects in the Village Panchayat to ensure that it is being operated or implemented in compliance with the required standards and in accordance with the relevant laws.

219 FC. Responsibilities of individuals and rewards for reporting offences.—(1) Any person may report before the Secretary regarding any violation of the provisions of section 219 and sections 219A to 219Y or any offence relating to waste management, including littering, dumping or throwing waste into public places and water bodies.

(2) Subject to the guidelines as may be issued by the Government, from time to time, the Village Panchayat may give rewards to persons who report violations and offences under sub-section (1).

(3) Any person who maliciously or intentionally makes false report under sub-section (1) to harm or cause loss to another person shall, on conviction, be punished with fine which may extend to ten thousand rupees.

219 FD. Beneficial provisions for residents near to waste treatment centres.—(1) The Village Panchayat may, subject to the rules or guidelines as may be made or issued by the Government, provide incentives, including but not limited to tax exemptions or relaxations or welfare schemes to residents in the immediate vicinity of centralised waste treatment centres or disposal sites.

(2) The Village Panchayat may establish convenient and beneficial facilities such as parks, playgrounds, recycling facilities, swap shops and physical training facilities, for the well-being and recreational opportunities of residents in the vicinity of centralised waste treatment centres or disposal sites.”.

13. Substitution of new section for section 219 I.—For section 219 I of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

“219 I. Responsibility to keep premises of shops and commercial establishments clean.—(1) It shall be the responsibility of the owner or occupier of each shop and commercial establishment to keep its premises clean and not to throw, litter, deposit or burn any waste on its premises or allow customers to throw, litter, deposit or burn any waste on its premises.

(2) The Secretary or an officer specially authorised by the Secretary for the purpose may, on being satisfied that any person has acted in contravention of the provisions in sub-section (1), impose a fine of five thousand rupees on such person.

(3) The fine imposed under sub-section (2) shall be remitted within fifteen days from the date of its imposition and in default of such payment, the Secretary shall initiate prosecution proceedings without prejudice to any other actions that may be taken against him.

Explanation.—For the purpose of this section, the words ‘shops’ and ‘commercial establishment’ shall have the same meanings respectively assigned to them in the Kerala Shops and Commercial Establishments Act, 1960 (34 of 1960).”.

14. *Substitution of new section for section 219K.*—For section 219K of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

“219K. *Prohibition on draining of used water into public places or water bodies.*—(1) No person shall drain or allow to drain waste water from any sink, drain, stable, hotel, restaurant, household, industry, hospital or other establishment into any public drain, road, street or public place or water body or water course or allow or cause to drain such used water out of such premises.

(2) The Secretary may impose a fine which shall not be less than five thousand rupees but not exceeding fifty thousand rupees on any person who contravenes the provisions under sub-section (1).

(3) The Secretary may, by notice, direct the owner or occupier of such premises to close or shut or remove any pipe or tube or other means by which used water is allowed to flow into any public road, drain or street or any other public place or water bodies.

(4) Any person who has been given a direction under sub-section (3) shall comply with such directions within a period of seven days of its receipt and if he fails to comply with such directions, the Secretary shall, without prejudice to the actions that may be taken under sub-section (2), close, shut or removed such pipe, tube or other means and shall recover the actual expenditure incurred for such removal from him.”.

15. *Substitution of new section for section 219N.*—For section 219N of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

“219N. *Prohibition of throwing waste into public places or private places.*—(1) No person shall throw, litter, deposit, burn or bury any waste on any street, drain or public place that is not intended for such use or caused such acts to be done.

(2) No person shall throw, litter, deposit, burn or bury any waste in any private places or caused to do such acts, otherwise as prescribed or in accordance with the directions issued by the Secretary.

(3) The Secretary or an officer specially authorised by the Secretary for the purpose may, on being satisfied that any person has acted in contravention of the provisions in sub-sections (1) or (2), impose on the spot, a fine of five thousand rupees on such person.

(4) The fine imposed under sub-section (3) shall be remitted within fifteen days from the date of such imposition, and in default of such payment, the Secretary shall initiate prosecution proceedings without prejudice to any other actions which may be taken against him.”.

16. *Substitution of new section for section 219S.*—For section 219S of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

“219S. Prohibition of depositing of waste or rubbish or excreta in water bodies and water sources.—(1) No person shall throw or deposit waste, rubbish or excreta in a water course, water body or water source or allow or cause to flow water from any latrine or allow waste water to flow in to it, or pollute the water in any other way, or engage, depute, compel, or instigate any person to do such activity.

(2) An offence under sub-section (1) shall be cognizable and non-bailable.

(3) Whoever commits an offence referred to in sub-section (1), shall, on conviction, be punishable with fine which shall not be less than ten thousand rupees but not exceeding fifty thousand rupees and with imprisonment for a term which shall not be less than six months but not exceeding one year.”.

17. *Amendment of section 219 T.*—In section 219T of the principal Act, for the words, figure and letter “if not falling under the purview of section 219S”, the words, figures and letters “for which no punishment is provided elsewhere in section 219 and sections 219A to 219Y” shall be substituted.

18. *Substitution of new section for section 219U.*—For section 219U of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

“219U. Seizure and confiscation of the vehicle used for carrying waste or excreta.—(1) The Secretary or an officer of the Village Panchayat authorised by the Secretary in this behalf or a Police Officer not below the rank of Sub-Inspector shall, seize a vehicle or vessel carrying waste or excreta through public place or public road with the intention or preparation to commit an offence under section 219 and sections 219A to 219Y or having reasonable cause to suspect that the vehicle or vessel is on its return after being used for such deposit, and shall produce before the Sub Divisional Magistrate having jurisdiction.

(2) After conducting inquiry, if the Sub Divisional Magistrate is satisfied that there is reasonable ground to believe that the vehicle has been used for committing any offence under section 219 and sections 219A to 219Y, the vehicle or vessel so seized may be confiscated, and in any other case, it shall be released.

(3) No order confiscating any vehicle or vessel shall be made under this section unless the owner of such vehicle or vessel or the person from whom it is seized,—

(i) is given a notice in writing informing him, the grounds on which the vehicle or vessel is to be confiscated; and

(ii) is given an opportunity of being heard against the ground of confiscation within such reasonable time as may be specified in the notice.

(4) In cases where the vehicle or vessel seized contains waste, rubbish or excreta, the person seizing the vehicle or vessel, if he is not the Secretary, shall immediately inform the Secretary of such seizure, and the Secretary shall, without prejudice to any actions that may be taken under section 219 and sections 219A to 219Y, dispose of such waste, rubbish or excreta at the expense of the owner of the vehicle or vessel, and the Secretary shall recover the cost of such disposal together with a fine not exceeding five thousand rupees from the owner.

(5) Where the vehicle or vessel is confiscated, it shall be auctioned and the amount so received be credited to the Waste Management Fund.”.

19. *Substitution of new section for section 219X.*—For section 219X of the principal Act, the following section shall be substituted, namely:—

“219X. *Constitution of waste management fund.*—(1) Each Village Panchayat shall constitute a fund, by name, “Waste Management Fund”, and it shall be managed in accordance with the rules made or guidelines issued by the Government.

(2) The following shall be credited to the Waste Management Fund, namely:—

(a) amounts recovered as fine or penalty in connection with the violation of waste management;

(b) contributions from Corporate Social Responsibility (CSR) funds received for the purpose of waste management;

(c) sponsorship amounts or any other contributions received for this purpose;

(d) any other amount as specified by the Government.

(3) The Fund shall be utilised for the following purposes,—

- (a) all waste management activities, including but not limited to segregation, collection, transportation, management, processing and disposal of waste;
- (b) purchase and installation of equipments necessary for effective waste management;
- (c) training and capacity development programmes to enhance the skills and knowledge of employees engaged in waste management;
- (d) any other activities related to waste management as approved by the Government.

20. Insertion of new section after section 219X.—After section 219X of the principal Act, the following section shall be inserted, namely:—

“219Y. Provisions regarding imposition of fine.”—(1) No fine under section 219 and sections 219A to 219X, except penalty specified in sections 219 I and 219N, shall be imposed by the Secretary unless the person concerned,—

(i) is given a notice in writing informing him of the grounds on which the fine is to be imposed; and

(ii) is given an opportunity of being heard within such reasonable time as may be specified in the notice.

(2) While fixing the fine under sub-section (1), the Secretary shall consider the size or quantity of the waste involved, the category, size and location of the household, hotel, industry or other establishment, and any rules or guidelines as may be made or issued by the Government in this behalf.

(3) Any fine imposed under section 219 and sections 219A to 219 W shall be recovered as arrears of public revenue as specified in section 210.”.

21. Amendment of section 254.—In section 254 of the principal Act, in sub-section (2) after clause (xxi) the following clauses shall be inserted, namely:—

“(xxia) matters relating to waste management as specified in section 219 and sections 219A to 219Y of the Act; and

“(xxib) matters relating to construction-demolition waste, e-waste, sanitary waste, domestic hazardous waste, plastic waste and liquid waste subject to the Environment (Protection) Act, 1986 (Central Act 29 of 1986) and the rules made thereunder.”.

22. *Amendment of section 255.*—In section 255 of the principal Act, for the words “one thousand rupees” the words “ten thousand rupees” and for the words “fifty rupees” the words “two hundred rupees” shall be substituted.

23. *Amendment of section 256.*—In section 256 of the principal Act, in clause (2), for the words “five hundred rupees” the words “ten thousand rupees” and for the words “fifty rupees” the words “two hundred rupees” shall be substituted.

24. *Amendment of section 276.*—In section 276 of the principal Act,—

- (i) in sub-section (1), before the figures and letter “235 I” the following figures, letters and symbols “219AC, 219B, 219 I, 219K, 219N,” shall be inserted;
- (ii) in sub-section (4), before the figures and letter “235 I” the following figures, letters and symbols “219AC, 219B, 219 I, 219K, 219N,” shall be inserted.

25. *Amendment of Schedule VI.*—In the Sixth Schedule of the principal Act, after the entry “209 C” the following entries shall be inserted in column (1), (3) and (4) respectively, namely:—

“ 219 I	Responsibility to keep the premises of shops and commercial establishments clean	Rupees ten thousand
219M	Using any uncovered vehicle for removing rubbish	Rupees five thousand
219N	Throwing rubbish in public place	Rupees ten thousand.”.

ARIF MOHAMMED KHAN,

GOVERNOR.

